

การศึกษาศานาการณการบงค้บใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ.๒๕๓๕ โดยการใช้โปรแกรมระบบประเมินผลการบงค้บใช้
กฎหมายสาธารณสุขขององค้กรปกครองส่วนท้องถึน
: กรณึศึกษาเทศบาลในเขตรับผิิตชอบของศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒

เชื้อเพ็ญ บุพศิริ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ยีดหลักการตามรัฐธรรมนูญว่าด้วยการกระจายอำนาจสู่
องค้กรปกครองส่วนท้องถึน (อปท.) โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค้กรปกครองส่วนท้องถึนไว้
เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพเหมาะสมแก่การดำรงชีวิตของ
ประชาชน

วัตถุประสงค์ของ การศึกษาครั้งนี้ เพื่อประเมินสถานการณการบงค้บใช้กฎหมายของอปท
ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ
ไม่ให้ส่งผลเสียต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ปกครอง ได้แก่ (๑) การออกข้อก้าหนด
ท้องถึน (๒) การออกใบอนุญาต (๓) การออกหนังสือ รับรองการแจ้ง (๔) การตรวจแนะนำ ๕) การ
ออกคำสั่งทางปกครอง และ (๖) การเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดี

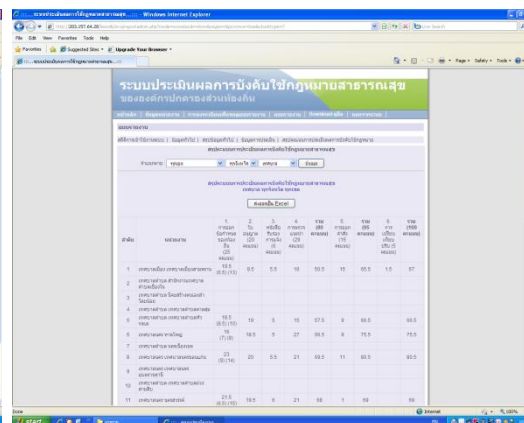
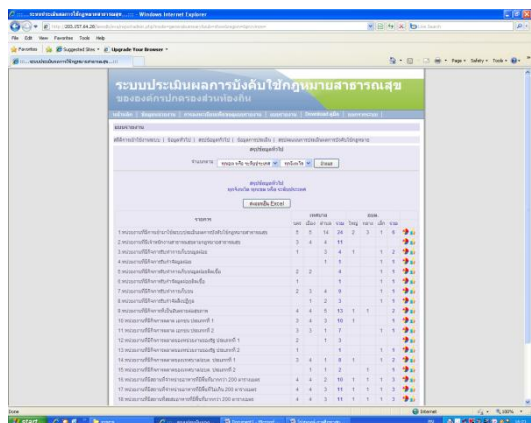
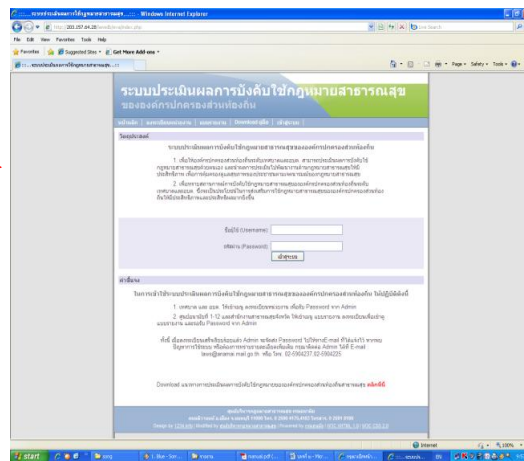
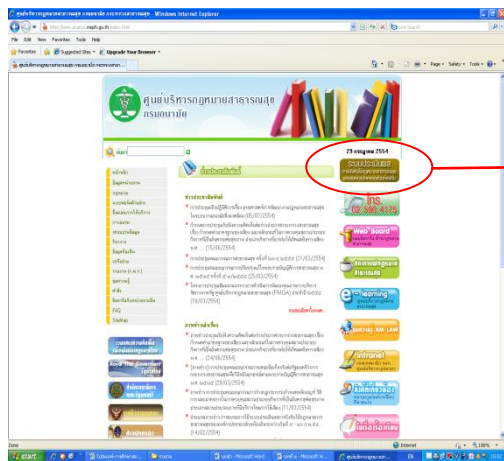
โดยการศึกษาในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ กลุ่มตัวอย่างเป็นอปท .ระดับเทศบาลที่อยู่ใ้เขตรับผิิตชอบ
ของศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ ใช้วิธีคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงจำนวนศูนย์ละ ๑ แห่ง รวม ๑๒ แห่ง ดังนี้

เทศบาล	พื้นที่รับผิิตชอบ
เทศบาลตำบลเชียงรากน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ศูนย์อนามัยที่ ๑ กรุงเทพมหานคร
เทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี	ศูนย์อนามัยที่ ๒ สระบุรี
เทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี	ศูนย์อนามัยที่ ๓ ชลบุรี
เทศบาลเมืองสามพราน จังหวัดนครปฐม	ศูนย์อนามัยที่ ๔ ราชบุรี
เทศบาลตำบลห้วยทะเล จังหวัดนครราชสีมา	ศูนย์อนามัยที่ ๕ นครราชสีมา
เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	ศูนย์อนามัยที่ ๖ ขอนแก่น
เทศบาลตำบลสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร	ศูนย์อนามัยที่ ๗ อุบลราชธานี
เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์	ศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์
เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก	ศูนย์อนามัยที่ ๙ พิษณุโลก
เทศบาลตำบลร่องกวาง จังหวัดแพร่	ศูนย์อนามัยที่ ๑๐ เชียงใหม่
เทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ศูนย์อนามัยที่ ๑๑ นครศรีธรรมราช
เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

วิธีการเก็บข้อมูล โดยใช้โปรแกรมระบบประเมินการบังคับใช้กฎหมายสาธารณสุขของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขพัฒนาจากระบบการกรอกข้อมูลในเอกสารเป็นการกรอกข้อมูลทางระบบสารสนเทศจาก อปท.ส่งข้อมูลเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ซึ่งติดตั้งไว้ที่เว็บไซต์ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข (<http://laws.anamai.moph.go.th>) ผู้ที่จะใช้งานจะต้องมี Username และ Password ในการเข้าสู่ระบบ โดยจะต้องลงทะเบียนเพื่อขอรับ Username และ Password จาก admin ก่อน

โดยมีขั้นตอนการเข้าใช้ระบบประเมินฯ ดังนี้

๑. เข้าเว็บไซต์ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
๒. Click Banner ระบบประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. ลงทะเบียนเพื่อขอรับ Username /Password
๔. Admin จัดส่ง username /password ทาง E-mail
๕. เข้าสู่ระบบประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก่อนการเก็บข้อมูลมีการให้ความรู้การใช้โปรแกรม แก่กลุ่มตัวอย่าง แล้วให้ดำเนินการกรอกข้อมูลลงในโปรแกรม เมื่อกรอกข้อมูลจะปรากฏผลที่ระบบศูนย์ข้อมูลสารสนเทศของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข และผู้กรอกข้อมูลก็จะทราบผลเช่นเดียวกัน

ผลการศึกษา พบว่า

๑) การออกข้อกำหนดท้องถิ่น มีเทศบาลัญญัติเพียง ๓ เรื่องที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีการตราไว้คือ การจัดการสิ่งปฏิกูล การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ และกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ยังมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๙ ยังไม่ตราเรื่องการจัดการมูลฝอย สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร และเรื่องตลาด และเทศบาลัญญัติสำคัญในการควบคุมผลกระทบจากมูลฝอยติดเชื้อนั้นมีเทศบาลถึงร้อยละ ๕๘ ที่ยังไม่ตราเทศบัญญัติ ในเรื่องขั้นตอนการตราเทศบัญญัตินั้น เทศบาลส่วนใหญ่ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายครบถ้วน

๒) การออกใบอนุญาต พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดดำเนินการครบขั้นตอนของกฎหมายในการออกใบอนุญาต

๓) การออกหนังสือรับรองการแจ้ง พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๕ ดำเนินการครบขั้นตอน

๔) การตรวจแนะนำ มีการดำเนินการ ร้อยละ ๖๗

๕) การออกคำสั่งทางปกครอง มีเพียงร้อยละ ๙ ที่ดำเนินการถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย

๖) การเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดี มีเพียงส่วนน้อยเพียงร้อยละ ๑๗ ที่มีการดำเนินการ

จากผลการศึกษา จะเห็นว่า การใช้โปรแกรมนี้ทำให้มีศูนย์รวมฐานข้อมูล และสามารถประเมินสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายได้ ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้กำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรงกับความต้องการ

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ คือ กรมอนามัยควรประสานความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการผลักดันให้ท้องถิ่นทุกแห่งมีการใช้โปรแกรมระบบประเมินนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของท้องถิ่นต่อไป
